

Mette Frederiksens folkemødetale

Taler

Mette Frederiksen
Statsminister og formand for
Socialdemokratiet

Dato

17. juni 2022

Sted

Hovedscenen, Allinge,
Bornholm

Tak til Pernille Rosendahl for de smukke sange. Skønt at synge sammen med jer alle.

Fællessang har fået en helt særlig betydning. De seneste tre år har vi gennemlevet historiske kriser.

Først en global pandemi. Med samfundssind og sammenhold viste vores lille land sin store styrke.

Og nu, krigen i Ukraine. Et brutalt og meningsløst angreb på et frit folk.

Det er Putins værk, at verden lige nu går baglæns. Men det er i vores hænder at bringe os fremad.

Vi skal hjælpe Ukraine. Vi skal gøre os fri af Putins gas.

Og vi skal stå tæt sammen med vores allierede. Tak for det flotte ja til folkeafstemningen for to uger siden. Et stærkt signal for vores fælles fremtid.

I dag vil jeg gerne tale om det. Vores fremtid. Vores smukke unge mennesker. Og deres uddannelse.

Her står vi med en kæmpe succeshistorie i vores hænder. Stadig flere tager en uddannelse.

Vores børn bliver dygtigere, end vi selv er. Men vi er ikke i mål.

42.000 unge i alderen 15-24 år har hverken en uddannelse eller et arbejde efter folkeskolen.

Og alt for mange børn og unge mistrives.

For fem år siden stod jeg også lige her. Stillede et helt grundlæggende spørgsmål: Hvorfor har så mange børn og unge det så dårligt?

Året efter gav jeg nogle bud på, hvad der kan være nogle af årsagerne. Sociale medier. Meget skærmtid. Et samfund med færre forpligtigende fællesskaber.

Og så foreslog jeg, at vi skulle nytænke de nationale tests, afskaffe karakterbonussen og fjerne uddannelsesloftet.

I dag har vi gjort de tre forslag til lov. Og vi har gjort mere end det:

Vi har afskaffet omprioriteringsbidraget på uddannelse. Afsat penge til flere lærere i folkeskolen. Investeret i opkvalificering. Og i bedre ungdomsuddannelser.

Vi har kæmpet for, at flere kan tage en uddannelse – uanset hvor du bor i landet.

Tænk, at man i fremtiden kan læse til dyrlæge i Foulum. Til lærer i Svendborg og til maskinmester i Sønderborg. Nu skal vi videre.

Vi vil gerne have karakterer til at spille en anden rolle i uddannelsessystemet. Og vi vil gerne have flere veje til uddannelse.

Lad mig begynde med det første.

Det er både godt og sundt at sætte sig mål. Gøre sig umage. Og knokle for at få et godt resultat.

Krav i sig selv er ikke en dårlig ting. Hvis ikke vi kræver noget af hinanden, så er der ingen relation.

Spørgsmålet er bare, om kravene, vi stiller, er blevet for mange? For diffuse?

Som ung skal du præstere på flere niveauer. De er på. Hele tiden. Og på en helt anden måde end tidligere.

Og du skal have topkarakterer i skolen. Ikke bare gode karakterer. Topkarakterer.

Hvis du vil være arkitekt eller jordemoder og læse i København, så skal du have et snit på 10,9.

Så højt et snit kræver virkelig mange 12-taller.

En fjerdedel af vores unge på gymnasierne siger, at de har fravalgt fag, som de har interesse for, fordi de er bange for at få en lav karakter, som trækker deres gennemsnit ned.

Måske bør vi lige stoppe op. Spørge os selv:

Bliver du en god psykolog, fordi du har mange 12-taller? Eller bliver du det, fordi du er engageret. Dygtig. Og vil noget for andre mennesker?

Jeg tror, det handler om begge dele.

Derfor vil jeg i dag foreslå, at vi sætter en grænse for, hvor højt et karaktergennemsnit det kan kræve at blive optaget på en videregående uddannelse.

Uddannelsespladserne i kvote 1 skal fortsat fordeles på baggrund af karaktergennemsnit. Men kun op til en grænse på 10.

På uddannelser, der så kræver 10 i karaktergennemsnit, her skal der være fagspecifik udvælgelse. Det kan f.eks. være en optagelsesprøve.

Det vil gøre det muligt at blive optaget på uddannelser med et højt karakterkrav – også selvom man ikke har fået 12-taller i de fleste fag.

Og vigtigst, det vil betyde, at faglig interesse og motivation kan fylde mere.

Det bringer mig videre til den anden ting, som vi også bør vægte højere: Erhvervs erfaring. Livserfaring. Det levede liv.

For nogle uger siden startede en gruppe unge et lærlingeoprør. Det er så tiltrængt. Carl Emil Lind, som står i spidsen for det opråb. Han gjorde indtryk på mig.

Det har mobiliseret hundredvis af unge på erhvervsuddannelserne. I en kamp for mere anerkendelse.

Tænk engang. Hvis vi for alvor kunne gøre op med uddannelsessnobberiet. Så det ikke bliver opfattet som finere at tage en akademisk uddannelse – end at blive industritekniker.

Den vision. Den deler jeg.

Vi skal skabe flere muligheder, så vi får langt flere til at vælge den faglærte vej.

Vi har brug for at kigge mere grundlæggende på vores uddannelsessystem.

Hvad om vi f.eks. tænker elektriker- og ingeniørfaget tættere sammen. Beklædningshåndværker og design.

Vi er et af de lande i verden, der har størst ambitioner på klimaets vegne.

Vi har den grønne vilje. Vi har den politiske handlekraft. Men hvis ikke vi har arbejdskraften. Ja, så kan det blive vores største forhindring.

Det er et stort skridt frem, at tusindvis af unge i dag læser på universitetet.

Men for nogen er den dør stadig lukket.

Hvis du har taget en gymnasial eksamen, så er dine muligheder for at komme på universitetet langt større, end hvis du har en erhvervsuddannelse.

Vi bliver nødt til at finde en vej, så flere unge har lyst til at tage en erhvervsuddannelse.

Vi har foreslået klimaerhvervsskoler, som en del af svaret. Og en folkeskole, der bliver mere praktisk.

Men vi har brug for at åbne flere døre.

Tænk hvis erhvervs erfaring. Livserfaring også kan blive en vej.

Hvis du har været dagplejemor i fem år – bør det så ikke give dig mulighed for at uddanne dig til pædagog?

Eller hvis du har været tømrer i en årrække, skal du så ikke have mulighed for at uddanne dig til arkitekt senere i dit liv?

I dag vil regeringen derfor komme med et forslag, der åbner dørene for flere.

Hvis du har fem års relevant erhvervs erfaring, skal det give adgang til en videregående uddannelse gennem kvote 2, hvis du opfylder de faglige krav.

Vi må se uddannelse, dannelse og læring som noget, der skal være en del af vores liv. Hele livet.

Vi skal ikke gå den samme vej alle sammen. Men mulighederne skal være for flere. Det er mest retfærdigt.

Alt det her kan regeringen selvfølgelig ikke gøre alene.

Store beslutninger om vores unge. Hvordan vi bedst kommer igennem en tid med krig, inflation og stigende priser, som jeg ved, presser mange danske

familier.

Klimakrisen og håndtering af corona. Alt det kalder på samarbejde.

For nyligt åbnede jeg for en diskussion af, om man kan danne en regering henover den politiske midte. Det blev skudt ned med det samme.

Men jeg vil gerne gentage det her i dag.

Jeg er stolt af den regering, jeg står i spidsen for. Vi har håndteret to store kriser. Når man f.eks. ser på beskæftigelsen og BNP, så er dansk økonomi i dag stærkere, end da vi overtog ansvaret. Og vi er nået langt på klima, velfærd og opgøret med centraliseringen.

Og Arne. Ja, han har fået sin pension.

Derfor går vi til valg på, at regeringen kan fortsætte. Valget er jeres. Men jeg håber også, at I og mine kollegaer på Christiansborg vil overveje det brede samarbejde.

I Danmark løser vi nemlig de store opgaver i fællesskab. Vi har skabt et af verdens mest lige og frie samfund, fordi vi har valgt fællesskabet til. Været pragmatiske. Fundet løsninger.

Det skal vi fortsætte med: Vi skal passe på vores børn og unge. Vi skal passe på hinanden og især på dem, der rammes hårdest her i kriserne. Vi skal passe på fremtiden.
Godt folkemøde.

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Folkemødetale, Krigen i Ukraine 2014/2022-, Politisk tale, Socialdemokratiet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/mette-frederiksens-folkemoedetale-2022>